

Dissertatio medica inauguralis de podagra, sive pedum dolore

<https://hdl.handle.net/1874/343808>

DISSERTATIO MEDICA
INAUGURALIS
DE

PODAGRA,
SIVE
PEDUM DOLORE.

QUAM
AUSPICE DEO OPT. MAX.
Auctoritate Magnifici D. Rectoris,

JOHANNIS GEORGII GRAEVII,
Politices, Eloquentiae & Historiarum Professo-
ris Ordinarii.

NEC NON
*Amplissimi Senatus Academici Consensu, Nobilissimaeque
Facultatis MEDICÆ Decreto,*

PRO GRADU DOCTORATUS,
Summisque in MEDICINA Honoribus & Privilegiis
rite & legitime consequendis,
Publico examini subicit

DANIEL VOET, HEUSDANUS.
Ad diem 12. Decemb. horâ locoque solitis.

TRAJECTI ad RHENUM,

Ex Officina FRANCISCI HALMA, Academiae
Typographi, clō Ioc xc.

NOBILISSIMIS ET GRAVISSIMIS
VIRIS

D. JOHANNI VOET,
J.U.D. ejusdemque Facultatis in Illustri
Batavorum Academia ut & Juris ho-
dierni Professori Ordinario,

D. PAULO VOET
van WINSSEN,
J. U. D. Civitatis Ultrajectinae Viro
Consulari, ad Celsissimorum & Poten-
tissimorum Foederati Belgii D. D. Or-
dinum Generalium Confessum olim de-
legato, nunc vero Illustribus ac Po-
tentibus Dioeceseos Ultrajectinae D. D.
Ordinibus a Secretis: Cognatis suis ac
Patronis æternum devenerandis,

*Hoc quaecunque exercitium juxta
cum se ipso*

Humillime offert

D. VOET, Auct. & Resp.

Ex Officina FRANCISCI HALMA, Academici
Typographi, cis loc. xc.

DISSERTATIO MEDICA
INAUGURALIS
DE
PODAGRA.

CAPUT PRIMUM.

Ulti sunt dolores quibus corporis divexantur artus : hi namque ossium obsident membranas, illi nervos infestant, alii musculos lacesunt, vel medias regiones tentant, quales aut lues venerea, aut simplex fluxio proferre solet. Alii dumtaxat articulos occupant, queis quasi defixi inhaerent : atque hos solos sub ARTHRITIDIS nomine complector.

Varias hujus mali recensent Auctores differentias, quas non percurram omnes ; verum commune, quod ex affectis petitur locis, digito tantum monstrabo discrimen : sic quæ manum exercet fluxio, *Chiragra* nuncupatur ; quæ coxendicis articulum, *Ischias* ; quæ genu, *Gonagra* ; quæ pedem fatigat, *PODAGRA* audit ; atque hic est affectus, quem breviter exponere institui. Sed ut omnium quæ fiunt, quæque dicuntur, ordo est ac modus, ita & ego in elaboranda Thesi hunc servari velim, qui *nomen* præmittit, *phanomena* subjungit, *sedem affectam* indicat, *causam* aperit, *differentias* notat, *praesentia* cognoscit, *futura* prædicit, vere *curationem* præscribit. Quibus rite pertractatis, me scopum attingisse lætabor.

DISSERTATIO MEDICA

CAPUT II.

AD nomen igitur. *PODAGRA*, ex Græco originem trahens, quasi *πόδων ἀγρᾶ*, hoc est, *pedum captura ac venatio*. Id enim est *ἀγρᾶ*. Unde *ἀγρᾶν*, *venari*, *venatū capere*. Ex quibus colligas *Podagra* vocabulum de pedum cruciatu proprie dici: interdum tamen pro *affectione Arthritica* sumi, in Scriptoribus vel leviter versatum, neminem fugit. Hinc *Galenus ad Hippocrat. libr. sext. aphorism. LV.* per *ποδάγρᾶν νοσήματα* quoslibet intelligi notat articulares affectus. *Lucianus* quoque Dialogum suum, qui est de *Arthritide*, *Tragopodagram* inscripsit. Ita *Cardanus* & alii fere omnes, qui *Podagra* laudem scripserunt, *Arthritidem* videntur in genere tractasse: ast disceptationis nostræ titulus angustiori in sensu acceptam vocem indicat.

CAPUT III.

EXplicato verbi significato, ejusque tradita acceptione, ad ipsam affectus nostri progredimur descriptionem, ubi videndum primo, quibus phænomenis in ægrorum corpore sese manifestare consueverit, ut eo melius hunc ab aliis distinguamus morbis, ac tanto certius in ejus inquiramus causas.

I. Movetur ergo dirus ille hostis infelicissima anni tempestate, primi nempe mensis sine, secundi initio, hoc insuper addito malo, quod vim suam tum maxime exerat, cum vita & luce terra ferme destituitur.

II. Priusquam tamen suas adducat copias, venturam stragem præfagit appetitus voracior, qui non longe obsessionem præcedit.

III. Posthæc descensum aliquem ad affectam partem Podagrici perferunt, quem artuum comitatur & torpor & gravitas.

IV. Dein alia subsequuntur mala, capitis scilicet vertigo ac dolor.

V. Tandem ipse adest paroxysmus, ah! qua tunc non agit ferocia? quas non invadit partes, simul quasi deprædaturus omnia? nunc tubulos tendit; nunc ligamenta rodit, vellicat, pungit, lacerat; imo omnia humana major est patientia, cum vehementi admodum dolore mox pedis pollicem adoritur, subito talum arripit, repente calcaneum habet, jamjam suramprehendit; nec ante conquiescit, quam totum articulum præ-

prædam certam sibi fecerit, hoc est, summa vi ac impetu in illud omne irruerit, quod ad articuli structuram, firmitatemque natura comparavit.

VI. Verum-enim-vero tam crudeli sæviante hoste, lectum ceterum asy- lum aliquod podagrici petunt, & sub plumis miseriam suam sepelire nituntur: at nec inde quid optandum solaminis, verum multa potius exspectanda clades; id, quod testantur tot volutationes, tot posituræ, jam in sinistrum, jam in dextrum latus. Mille modis thorum suum perrepat languens, ut aptum denique ad sopiendos dolores reperiat locum; sed incassum tentantur cuncta.

VII. Adhæc cernimus venas articulis vicinas, quod atrocis tyranni viribus longe sint minores, plurimum turgere ac distendi.

VIII. Mitigato paulum vesano hostis impetu atque audacia, sanguinis instar se visendam præbet rubicunda cutis aut inflammata, quam non raro sequitur œdematosus tumor; aliquando etiam materia, calcis vel cretæ speciem præ se ferens, medio juncturæ spatio hæret; malorumque agmen & claudit pruritus intolerabilis, & partium cutanearum instar furfuris voluntaria prolapsio.

C A P U T IV.

Habita quoque φαινομένων ratione, & quæ de dolente loco dicenda erant, ostensis quam brevissime: jubet nunc posita ante methodus, ut ad causas devolvamur. Ex harum serie, in qua texenda perquam longi sunt Auctores, solam hic tangemus proximum, de remota quid sentiendum sit, sequenti visuri capite.

I. Missis igitur ullo sine examine variis Scribentium opinionibus, ex parte illam, quam habet Willisus, amplectemur sententiam, utpote qui continentis causæ ducat ortum à sale quodam fixo, acido, quod in podagricis an revera detur, jure posset dubitari, nisi illud existere plura omnino evincant argumenta.

II. Etenim nec scio, nec aliud cognosco corpus, producendis Podagrici morbi phænomenis tam aptum, tam conveniens, præter istum quem posui salem, per quod cuncta quæ Podagra causat, explicari satis clare queunt.

III. Ut tamen, quam nudis protuli verbis, stabili ratione firmem hypothesis, meminisse oportet Podagricorum diætam, aut ante habitum

vivendi modum, in victu multo sale abundanti ut plurimum extitisse, qualis esse solet larga vini potio, quod, sicut volatilibus scatet, fixis salibus viam sternere aptum quoque natum est.

IV. Præterea nec deest mihi, ut in Philosophantium scholis dici solet, à posteriori demonstratio: ubi enim celeberrimum Kerckringium incescit curiositas per artem Chymicam examinandi excrementa Podagrica, ingentem sputorum ad tartari consistentiam concretorum copiam colligendam curavit: eaque secundum artis illius dictamina, in elementa sua resolventi, primum dederunt spiritum quendam inter spiritum tartari, & salis armoniaci quodammodo medium, acidioyem nimirum illo, hoc mitioyem. Oleum ab olea tartari vix poterat distingui, tam exacte illud colore, fœtore, & consistentia referebat; nec sal ex capite mortuo extractus, longe ab eodem sale tartari abludebat, nisi quod sapore quodam extraneo infectus, ingratis quendam stomacho pariebat nauseam.

V. Denique peccantis materiæ naturam probavero ex juvantibus simul ac lædentibus: observant namque Practici, morbi hujus curam potissimum perfici per salia volatilia, balsamica, quæ acidum concentrant, infringunt, temperant, non autem per nimis Spirituosa, utpote quæ sanguinem magis exaltare faciant.

Atque hæc de probatione hætenus allata suffecerint argumenta: brevitati enim per omnia studens plura non adducam quæ habeo; verum ulterius perscrutabor, unde humor ille peccans, & quo itinere ad articulum male affectum dilabatur. Ex Veterum pariter ac Recentiorum scriptis hoc cognoscere perquam est difficile; præsertim cum plerorumque hac in re Medicorum non unus omnino est consensus. Hi ab hepate, illi ex capite per summa corporis sub cute humoris fluxum ducunt, alii derivant aliunde. Nos autem humorem morbificum, id est, materiem salino-acidam, salino quodammodo fixam, per omnem cruoris massam tanquam focum diffusum putamus, eumque censemus cum sanguine simul per arterias ceu canales in extimas corporis partes ferri, in quas ubi decubuit, miseranda prorsus symptomata excitat.

C A P U T V.

Conjunctam causam sequuntur remotiores, quibus adnumero cuncta ea, quæ omni modo sal illud acidum, fixum non-nihil, in

moda *ἐπιπέλω* corpus inferre, illatum adaugere valent. Has vulgo causas Medici sub *sex rerum non naturalium* comprehendunt nomine, quæ si rite administrantur, sartum tectum conservant corpus, sin minus, idem illud corrumpi ac labefactari sinunt.

I. Ex harum Classe primum sese offert *Aër*, maximus sane in omnibus, quæ corpori accidunt, & Auctor & Dominus. Quare operæ pretium est ejus potentiam (præsertim hic in generando morbo) diligentius perspicere. Censendus itaque noxius, si frigeat plus nimio, fuliginibus scateat, impurus sit, inquinetur sordibus, propter anni mutationes, quæ plurimum Vere fiunt & Autumno, varie multumque afficiatur. Per quæ vitia stringuntur cutis pori, sanguis humoresque stagnant, per insensilem spirationem quæ foras eliminanda sunt non promoventur satis, vel plane atque omnino retinentur; sicque producit malum, productum in deterius nonnunquam vergit.

II. Secundum locum jure merito *Cibus* occupant atque *Potus*, quorum vis est aëri proxima. Hæc alimenta sunt ex quibus vivimus, unde nutrimur, ex quibus male habemus, & etiam morimur. De cibo dicemus prius. Is est, qui varia ratione creando morbo materiam pabulumque suggerit, cum vel *qualitate* lædat, aut *copia* gravis sit. Qualitate nocet, si supra modum ingeratur frigidus, viscosus, falsus, acidus, ad concoquendum difficilis, quippe qui gignendæ Podagræ ansam uberrime præbet. Offendit item copia, sic ut nec integre coqui, nec in purum sanguinem verti possit, verum cruditates cumulat, quæ cum ab languente ventriculi fermento nequeant domari subigique, corrumpuntur morbumque faciunt. Sed neque hisce standum est, damnum etiam cibus fert ac detrimentum *injusto* assumptus *modo* atque *tempore*.

Jam de potu. Quid huc conferat, quantumque præstet vel solus Rhenani Vini (ut de cæteris fileam hujus naturæ liquoribus) immoderatus usus, & hi satis superque norunt, qui periculo suo id habent quid sit podagra. Et nos ratione supplebimus quod benigne sensus denegavit. Putamus enim per tale vinum, utpote spiritu volatili pauciore præditum, non modo latentem affectus nostri causam in actum deduci exagitarique, verum etiam augeri spiritum acidum in corpore *ni-*
mium.

III. Nunc ad *motum* pergimus, eique oppositam *quietem*. Utraque

DISSERTATIO MEDICA

si modum habeant, nil damni afferunt, illum si exceſſerint, habent vitiumque corpori imprimunt. Conſtat autem per nimia exercitia ſanguinis vinculum ſolvi, ſpiritum diſſipari, in auras ire, humores acriores reddi, artus debilitari, totum denique corpus refrigeſcere.

Contra immodica quiete non quidem diſſatur ſpiritus, ſed qui remanet quaſi terreus fit, craſſus, ad obeundas tum animi tum corporis actiones minus agilis, ineptus; hinc & fordes gignuntur, quæ, quod à ſegni tardoque ſpiritu non queant expelli, in morbi materiam fa- ceſſunt.

IV. Hiſce de motu ac quiete plane intellectis, quiſquis es, in expli- cando *ſomno & vigilia* non facile hæſeris, eandem enim vim habent ac potentiam; quapropter de his quæ ulterius indaganda forent levi brachio præterimus.

V. Inſuper etiam morbo noſtro ſymbolam dat *ſolitarum vacuationum retentio*. Ita eſt in aſſuetis menſium ſuppreſſio, hæmorrhoidum, urinæ, ſudoris, fœcum alvi, & ſimilium; unde vaſa impura fiunt, viſcerum fermenta inquinantur, fuligines inhibentur, ſerum coacervatur, tandemque ad ſtatum P. N. diſponitur.

Atque hæc à retentis mala: ab iſdem ultra modum, aut conſertim *excretis*, meliora ne ſperato. Inſtar omnium *Venus* ſit *immodica*, ſecun- da illa podagræ mater, quæ totum corpus effœminat, ventriculi tonum proſternit, naturalem articularum compagem relaxat, ſpiritum exhaurit, baſamo ſuo ſanguinem privat, per quod alias refrœnandus eſſet ſa- lium fervor, partiumque humiditates procurandæ.

VI. Ultimo loco animadverti merentur *animi motus concitatiores*, qui quid ad morbos contribuunt, conſerantque, nemo eſt qui neſciat, vel ſeviter Medicinæ ſtudio imbutus.

C A P U T VI.

ENucleatis cauſſis, tum proxima, tum remotis, ad Podagræ *differen- tias* accedimus, quas perſtringemus breviter. Variat igitur ma- lum

I. Ratione originis, ſic ut vel innatum ſit, vel adſcittum. Inna- tum ſeu hæreditarium illis eſt, qui parentibus eidem morbo obnoxiiſ orti ſunt, aut articulos eorumque ſpatia laxiora habent, proindeque ad ſe venientes humores admittunt facilius. Adſcittum, quod diætæ vitio, erroreque

I N A U G U R A L I S.

erroreque vitæ contrahitur, ut per cibum potumque nimis falsum, acidum, labores immodicos, frigus vehemens, immoderatam Venerem &c. quæ suo loco fufius explicavimus.

II. Differt quod ad symptomata; unde vehementius vel mitius agit, ægrotosque majori minorive cruciatu distorquet.

III. Distinguitur à suo tempore; aliud namque recens; aliud inveteratum est; utrumque vel continenter affligens, vel per certa rediens intervalla.

IV. Discrepat rat. ætatis, sexus, status hominum, conjunctorum & eventus; quæ sigillatim expendere, eorumque causas dare res esset maximæ moræ, arctioresque quos constituimus terminos longe superaret.

C A P U T VII.

Post differentias moneret ordo *presentis morbi signa* patefacere. Sed quoniam ex illis innotescit clare, quæ supra diximus, sui que ipsius ipse morbus certissimum indicium fert atque argumentum, hac opera commode poterimus superfedere, ad *Prognosin* interim festinantes.

C A P U T VIII.

I. Podagra ex se & sua natura mortem rarissime inducit. Quanquam enim à variis quibus stipatur symptomatis vires ita collabuntur, ut ægri tandem succumbant: tamen hoc non fit nisi longo tempore. Et affecti ad seram sæpe senectutem vivunt, quod natura humores vitiosos, ex quibus funestiores morbi oriri poterant, ad extrema corporis releget, atque adeo ab omni labe nobiliores partes defendat.

II. Cum tamen periculosa inflammationes, vel febres acutæ superveniant, aut natura impar sit expellendis noxiis humoribus, aut alio deducat quo ante consuevit, ægrotantis vita maximo in discrimine versatur. Vel quod majus est, si ad summum dolorem jungantur deliria, convulsiones, paralyfes, apoplexiæ, tremor cordis, spirandi difficultas, animi deliquium, non obscura quædam signa habes & notas, quibus indices mortem quotidie imminere.

III. Diximus ergo Podagram ex sua natura lethalem plerumque non esse; nunc quæstio oritur, sit ne sanabilis, nec ne sit? utrumque pronunciamus:

nunciatus: quæ in ortu est intellige, non quæ radices altiores egit, nescit enim Ars Medica nodosam tollere. Quoties seminum vitio à parentibus in liberos transit, malum est immedicabile, aut saltem expugnatum perquam difficile. Videamus quæ de Podagricis Hippocrates habet: *quicumque inquit (adferam verba ejus in Latinum versa) aut senes sunt, aut circa articulos callos tophaceos concretos habent, aut arumose vivunt, ac siccam alvum habent: hi omnes sani fieri non possunt humana arte, quantum ego novi. Sanant quidem hos optime, dysenteria si successerint. Sed & alia eliquationes valde profunt, quæ ad infernos locos repunt. Qui vero juvenis est, & circa articulos nondum tophaceos callos concretos habet, & accurare vivit, & laboris amans est, & alvum bonam habet ad obediendum prostudiorum ratione, hic sane medicum intelligentiam habentem nactus, sanus fieri poterit.*

IV. Quæ ipsum paroxysmum attinent idem ille Auctor sic tradit: *qui Podagrici morbi sunt, hi sedata inflammatione in quadraginta diebus decedunt, modo (ut Galenus addit in commentariis suis) Medicus agat quod officii est, simulque æger obsequens sit. Ita etiam arthritide, & Podagra laboranti si tumor, urine spissa, ac veluti samentorum turbida, aut varices supervenerint, bonum, morbi enim solutionem promittunt.*

CAPUT IX.

CAussa morbi inventa, admovenda est *Curatio*. Recte alicubi Fernellius inquit: *solet unusquisque ea fere commendare quæ plurimum sunt feliciter expertus; sed ego cupiens ad curam aliquid addere, quia ex proprio parum aut habeo nihil, ex alieno mutuari cogor. Velim igitur ad hæc duo diligentius attendi. Unum est, ut malum suffocando exquisitissima vivendi ratio habeatur. Alterum, ut ipse morbus, si præcaveri amplius non potest, quam idoneis medicamentis expugnetur.*

ARTICULUS I.

Primum complectitur verus rerum non-naturalium usus, circa quem quid observandum sit nunc hæc dabo:

I. Aer quærat serenus, temperatus, id est, nec calidior, nec frigidior;

gidior; hic humores liquat, magis fluxiles facit, ille frigus infert nervosis partibus inimicum. Summe nocet qui refertus est peregrino sale, aut vento perflatur ex Boreali & Occidentali mixto, unde (Sylvio teste) spiritus acidus in corpus introducit, aut saltem (quod dicitur Auctor putat magis probabile) impeditur ejusdem per spiritum volatilem contemperatio; & forte ita afficiendo cerebrum, nervos, vel glandulas, ut spiritus animalis ad ipsas non deferatur, vel delatus non admittatur.

II. Cibi conducunt boni nutrimenti, faciles digestu, & excrementis vacantes. In genere fugiendi sunt (esset enim nimis longum sigillatim omnes recensere) multum aromatici, fumo exsiccati, crudi, aquosi; item qui copia salis, sacchari, piperis, vel aceti scateant, aut facile putrescunt. Circa cibos hoc precipue monendum est, ut non permisceantur varii in una mensa. Deinde ne ad satietatem venter repleatur. Novus etiam non sumendus, nisi priori perfecte cocto ac distributo. Cœna prandio semper parcior sit, vel in totum ab ea præstat abstinere. Comedantur capones, perdices, lepusculi, pedes vitulorum & vervecum, carnes cervinæ, avium montanarum, columbarum sylvestrium, & similes aliarum. Sorbitionibus & jusculis parcissime utendum, & assis potius quam elixis, ut omni ratione corpus siccum servetur, noxique humores plane excludantur. Inutiles sunt plerique pisces, item caseus, legumina, diversi fructus, maximeque horarii.

Potus sit cerevisia tenuis à sordibus suis probe repurgata. Minime tutus est liberalior vini usus, quia maxime nervos ferit, præsertim quando vel ante cibum, vel statim à pastu sumitur. Abstinendum ab omni potu, cum in ventre cibus concoqui cœpit, hoc est, interposito inter prandium & cenam tempore non bibendum, nisi manifesta causa potum exposulet. Vini loco & cerevisiæ usurpari commode poterit infusio herbæ Thee; nec non Coffee cum multa glycyrrhiza, ut tali modo serum acrius diluatur, per urinæ vias postea educendum. Si cui decoctio Ligni Guajaci, Sassafras, Radicum Chynæ, aut Salsie pariliæ magis videatur convenire, cum eo non contenderim.

III. Exercitatio moderata mirifice prodest, eaque ante cibi usum instituta; intempestiva autem, vel modum superans summe lædit. Et si quid efficax sit ad morbi suppressionem, sane illud est quod Hippocrates scripsit: *exercitium sanitatis, non satiari cibus, & impigrem esse ad labores.*

IV. Somnus convenit mediocris. Mox à cibo qui capefcitur noxius est, aut nimis longe qui protrahitur.

V. Excernenda & retinenda ita sese habeant: alvus ac vesica quotidie reddant scæces suas, vel levi pharmaco officium præstent. Nimia Venus, quæ alioquin moderata in assuetis sæpe utilissima existit, omnium maxime nocet. Hinc Hippocrates dicit eunuchos ac pueros ante usum Veneris Podagra non laborare. Quod intelligendum est, modo temperantes vivant. Scribit enim Hollerius se eunuchum Podagricum nosse, eumque graviter ægrum.

VI. Tanquam summi hostes evitandi motus in animo vehementes, ira, terror, tristitia, hisque similes. Fugiendæ curæ, sollicitudines, intensiores cogitationes, imprimis frequentes meditationes. Omni ratione ad hilaritatem æger se componat.

ARTICULUS II.

SECUNDUM præstat Medicina proprie dicta, quæ auxilia fert, quibus morbum pellas, si diæta nequeat præservare. Studebimus ergo paroxysmum prævenire incidendo venam, purgando corpus per superiora, per inferiora, per habitum.

I. Tundatur vena si vires ferant, sanguis in corpore abundet, ab eoque periculum expectetur; aut solitæ quædam vacuationes supprimantur. De frictionibus, cucurbitulis, cauteriis (è quorum numero moxa est) & vesicantibus non dicam, nisi vellem actum agere. Jam enim hoc à Sennerto, Spigelio, aliisque multis egredie præstitum fuit.

II. Vomitum excitabimus quando ventriculus saburra scatet, humores sursum vergunt, ad vomendum facilitas est, & vires satis constant. Non igitur anxie medicamenta quæremus, cum huic scopo fideliter inserviant nunc concinnanda:

℞. Tartar. Emetic. gr. viij.

Conserv. Rosar. Pallid. ʒj.

M. F. Bolus.

Cui haustus magis placet, illi sequens propinetur:

℞. Cro-

℞. *Croci Metallor.* gr. xvj.
Macerentur per noctem in vini albi Gallici ℥ij.
Mane per chartam emporeticam facta colat. addo
Oxymell. Scyllitic. ℥v.
M. F. Hanstus.

III. Si autem prudens & sciens Medicus ex quibusdam signis judicaverit satius esse per alvum ducere, id consequetur facile (post sufficientem scilicet correctionem) exhibito bolo ex Mercur. Vitæ Correct. gr. iiii. iv. v. & Conserv. Rosar. S. Q. Vel

℞. *Elect. Hiera Picra* ℥ib.
Resin. Falappe,
Scammon. an. gr. iv.
Ol. Junip. Gut. iv.
M. F. Bolus.

Pilulas si quis velit, sumantur Arthriticæ, quas Pharmacopea Ultrajectina habet, aut parentur tali forma:

℞. *Extract. Catholic.* ℥ss.
Mercur. Dulcis ℥ss.
Diagryd. gr. vj.
Ol. Macis stillar. gut. iv.
M. F. Pilula N^o. x. pro duplici dosi.

Sed quoniam hoc in casu convenientissimum est per emungens evacua-
 re, optime proderit subscripta species pro Vino Medicato, quam com-
 municavit nobis in collegio suo practico Clariss. D.D. Munniks, Ana-
 tomicus dexterrimus, experientissimus Practicus, Botanicus insignis,
 Præceptor ac Ductor meus facillimus, ob innumera quæ in me contulit
 beneficia devincto gratoque pectore ætatem maxime colendus:

℞. *Rad. Helen.*
Turbitib. an. ℥iiij.
Falapp.
Cort. Aurantior. an. ℥ij.

Herb. Chamæpiti. ℥iij.

Summitat. Centaur. Minor. ℥ij.

Baccar. Junip. ℥℞.

Fol. Sennæ Mundat. ℥vj.

Aloës, Sem. Carni an. ℥iv.

F. ex his S. A. Puppa suspend. in Vini albi Gallic. Lib. iv.

Hinc ægrotans bibat semel vel bis de die haustum, pro ut plus vel minus dejecerit.

IV. Sudores quando provocandi erunt, multum faciet hoc decoctum, quod magnarum virium testatur modo laudatus Practicus:

℞. Rasur. Ligni Guajaci ℥vj.

Sassafras ℥j.

Rad. Salsæ parill. ℥iij℞.

Macerentur per noctem calide in aque communis Lib. vij. dein coquantur S. A. addendo,

Rad. Turbith. ℥vj.

Hermodactyl. ℥℞.

Herb. Chamæpiti. M. iij.

Glycyrrhiz. Raf. ℥vj.

F. Colat. Lib. iv. Unde mane ac Vespere sumatur Haustus largior, & in lecto copiosissimi sudores proluciantur.

Præterea nonnulli etiam in usum vocant quæ urinas & salivam movent; sed hæc qua forma præscribenda, qua ratione administranda sint passim videre est in Practicorum libris, qui consulantur.

ARTICULUS III.

Hisce omnibus serio adhibitis si malum nesciat cedere, verum quoti die exasperetur summis cum doloribus, in id ante omnia incumbendum, ut quam celerrime symptomatum vehementia mitigetur, demulceaturque. Quod partim internis, partim externis perficiemus.

I. Ex internis sunt Opiata omnia, cæteraque Anodyna, Mithridatium, Diascordium, Philonium Romanum, ac longe plura quæ ex ordine apud Sylvium reperias, & Willisium,

II. In-

II. Inter externa numero cataplasmata, emplastra, litus. De quibus hoc monendum habeo, ut non nisi cum maxima cautione usurpentur, ab illisque absteineatur simul ac dolores imminuti sunt.

I. Cataplasma fieri potest ex lacte dulci, mica panis & spiritu salis ammoniaci. Paratur etiam de baccis lauri, mica panis & sale communi in aqua pluvia vel fontana decoctis; aut

℞. Farin. Rad. Althææ,
Sem. Lini,
Hordei, an. ℥ij.
Cochis in lacte dulci ad
Pulvis consistentiam adde
Pulv. Croci ℥b.

M. F. Cataplasma, quod mediocriter calens applicetur.

ubi cruciatus immaniter urgent, æstusque adest vix ferendus, in locum lactis dulcis substituat lac ebutyratum, addaturque paululum Opii.

II. Emplastrum Sylvius laudat ex sola Theriaca, quo sæpe magno cum fructu se usum scribit. Conducit aliquando etiam illud quod Bar-bette habet in Praxi Medica, ejusque hæc est descriptio:

℞. Alinii,
Cerasse,
Sapon. Venet. an. ℥x.
Ol. Olivæ. lib. ij.
Axung. Porcin. ℥j.
Coq. ex arte in formam Emplastri.

Quibusdam pro arcano inservit Emplastrum de Gummi Caranna, quod in hunc modum componitur:

℞. Caranna ℥j.
Cera Flavæ ℥b.
Ol. Verbasci. O. S.
M. F. Emplastrum.

III. Inunctiones prosunt ex aquâ theriacali, spiritu cochleariæ, sp. vini simplici, camphorato, juniperino, quibus & addi possunt sp. salis armoniaci, cornu cervi, urinæ &c. &c.

ARTICULUS IV.

Finitis, aut maxima ex parte sublevatis doloribus, id agendum superest, ut quicquid vitiosi humoris per articulos disseminatum fuerit sensim digeratur, ne in tophum concreseat, partesque adeo firmentur, ut non posthac fluxionem tam facile suscipiant.

Atque hæc pauca sunt quæ ex multis placuit congerere, plura qui cupit, imo totum de *Podagra* volumen, Hippocratem adeat in Aphorismis, consulat Fernelium, Forestum, Willisium, Sennertum, Platerum, Sylvium, Gorraum in definitionibus, Sydenhamium, Spiegelium, aliosque Auctores Medicos.

